

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРИВАТНОГО ПРАВА І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ІМЕНІ АКАДЕМІКА Ф. Г. БУРЧАКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ
НАУК УКРАЇНИ

**СУЧАСНІ
ПІДХОДИ ДО
МЕТОДОЛОГІЇ
ПРАВНИЧИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

Збірник наукових праць
міжнародної науково-практичної
конференції
з нагоди 100-річчя з дня народження
дійсного члена (академіка),
академіка-засновника
Національної академії правових наук
України
Федора Глібовича Бурчака
(м. Київ, 3 квітня 2024 року)

УДК 340.115

C-11

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України
(протокол № 9 від 24 липня 2024 р.)*

Сучасні підходи до методології правничих досліджень : збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 100-річчя з дня народження дійсного члена (академіка), академіка-засновника Національної академії правових наук України Федора Глібовича Бурчака (3 квітня 2024 року, Київ). Київ : Науково-дослідний інститут приватного права ім. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2024. 210 с.

ISBN 978-617-8084-30-1

У збірнику представлені наукові доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 100-річчя з дня народження дійсного члена (академіка), академіка-засновника Національної академії правових наук України Федора Глібовича Бурчака «Сучасні підходи до методології правничих досліджень», яка відбулася 3 квітня 2024 р. у Науково-дослідному інституті приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, організована Радою молодих вчених Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України та Радою молодих вчених Національної академії правових наук України. Тематика доповідей учасників стосується широкого кола теоретичних та практичних проблем методології правничих досліджень.

Збірник зацікавить наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, докторантів та аспірантів, студентів, а також суддів, адвокатів та всіх практикуючих юристів.

Матеріали доповідей подано в авторській редакції. Організаційний комітет не несе відповідальності за зміст публікацій, їх відповідність до вимог законодавства і за порушення авторських прав.

ISBN 978-617-8084-30-1

© Автори, 2024

© Науково-дослідний інститут
приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
НАПрН України, 2024

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0161405>
(перевірено 01.04.2024);

3. Post-Traumatic Stress Disorder. What is post-traumatic stress disorder (PTSD)? URL: <https://www.nimh.nih.gov/health/topics/post-traumatic-stress-disorder-ptsd> (перевірено 01.04.2024);

4. МОЗ. Симптоми бойової травми у військовослужбовців. URL: <https://phc.org.ua/news/dopomoga-viyskovim-z-posttravmatichnim-stresovim-rozladom> (перевірено 01.04.2024);

Дерев'янко Б. В.

ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВОГО ДОКУМЕНТООБИГУ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ

Розвиток сфери медицини є індикатором розвитку суспільства і держави в цілому. Тому відносини у сфері медицини повинні удосконалюватися перманентно. Своєчасність та ефективність надання медичних послуг є гарантією порятунку життя та відновлення здоров'я людини. У цьому приватні інтереси людини співпадають із публічними інтересами держави, що полягають у потребі в значній кількості здорової робочої сили, яка працюватиме до настання пенсійного віку, який поступово має підвищуватися. У свою чергу, ефективність медичних послуг багато у чому залежить від якості підготовки фахівців, наявності сучасного лікувального обладнання та препаратів, застосування передових способів і схем лікування, а також зниження витрат часу на документальний супровід усіх лікувальних та організаційно-господарських процесів. Останнє можна реалізувати через застосування сучасних досягнень науки і техніки.

Перші спроби організації цифрового документообігу у сфері медицині було зроблено ще у середині минулого століття у США, Японії, ФРН та деяких інших країнах. Україна у складі СРСР значно відставала у цих процесах від прогресивного світу. Ці процеси було розпочато лише у 1990-х роках. Так, 4 лютого 1998 року було затверджено Концепцію Національної програми інформатизації. У Розділі VII «Очікувані наслідки програми» визначено, що реалізація проектів Програми забезпечить підвищення ефективності медичного обслуговування та зниження рівня загальної захворюваності населення за рахунок створення державної інформаційної системи епідеміологічного нагляду, створення інформаційно-програмних комплексів госпітального призначення в медичних установах різного рівня, впровадження першої черги комп'ютерних банків знань з питань медицини [1]. Сьогодні

також діє окремий Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 1 грудня 2022 року [2]. Загалом цифровий документообіг у сфері медицини організовується та здійснюється на основі загального Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 року [3], а також значної кількості внутрішніх наказів МОЗ України: «Про створення Єдиного інформаційного поля системи охорони здоров'я України» від 21.05.1998 № 127 [4], «Про запровадження ведення електронного варіанту облікових статистичних форм в лікувально-профілактичних закладах» від 05.07.2005 № 330, яким передбачено впровадження в діяльність закладів охорони здоров'я прикладних програмних продуктів типу «Поліклініка», «Стационар» та інших тільки тих виробників, які можуть підтвердити власність авторськими свідоцтвами встановленого зразку, сертифікатами відповідності Державної системи сертифікації УкрСЕПРО (для серійного тиражування) та здатні технічно їх підтримувати і супроводжувати [5], «Про затвердження Концепції галузевої програми «Електронна система реєстрації та обміну медичною інформацією між закладами, установами і організаціями охорони здоров'я» від 25.07.2008 № 409 [6], «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» від 14.02.2012 № 110 [7] та багато інших. Останній серед названих наказ МОЗ України затверджує значну кількість форм різноманітних медичних документів. Безпосереднє ведення медичної документації у формі електронних медичних документів, спрямованих на документальний супровід процесу надання електронних послуг в системі охорони здоров'я України, включає формування, підписання та зберігання електронних медичних документів, їх реєстрацію в єдиній державній системі, яка обслуговується Національною службою здоров'я, надання доступу до медичної документації, ведення якої здійснюється у формі електронних медичних документів [8, с. 151]. Сьогодні є значні успіхи на шляху реформування фінансування охорони здоров'я, цифрової трансформації медичної сфери, в тому числі переведення медичних записів пацієнта в електронний формат, запровадження єдиного медичного простору через приєднання надавачів медичних послуг усіх організаційно-правових форм до електронної системи охорони здоров'я [9, с. 47].

Слід погодитися із вітчизняними дослідниками у тому, що цифрова медицина повинна забезпечувати взаємодію між пацієнтами, медичними працівниками та установами за допомогою інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій. Перехід медичного документообігу в електронний

формат – одне з головних завдань цифрової медицини. Створення повноцінної цифрової медичної платформи є важливим кроком до цифровізації медичних та супутніх послуг, а також взаємодії операторів цієї сфери. Цифрова медична платформа – це динамічний набір систематизованих електронних даних про стан здоров'я окремого пацієнта, що забезпечує інформаційний обмін між учасниками процесу виробництва та споживання медичних послуг [10, с. 111]. З іншого боку, таке переведення повинно забезпечувати захист інформації таким чином, щоб стан здоров'я певної людини був відомий лише їй та лікарю і щоб під час документообігу будь-яка інформація не стала відомою іншим особам. Українське законодавство про захист персональних даних надає людині певні гарантії. Сьогодні людина і суспільство не впевнені і тому чи дійсно інформація про стан здоров'я є лікарською таємницею і не стане відомою якимось хакерам або персоналу лікарень чи поліклінік, який не має бути обізнаний щодо стану здоров'я конкретної особи. Проте це не привід скасовувати процеси цифровізації сфери медицини.

Українськими дослідниками ще декілька років тому серед іншого пропонувалося МОЗ України запровадити систему ліцензування програмного забезпечення для інформатизації галузі охорони здоров'я; запровадити систему електронного документообігу в охороні здоров'я України; створити систему підготовки кадрів для охорони здоров'я з питань використання єдиної інформаційної системи; департаментам охорони здоров'я обласних державних адміністрацій – у штатні розклади закладів охорони здоров'я на рівні госпітальних округів передбачити введення посад для інженерно-технічних груп по забезпеченню діяльності єдиної інформаційної системи; закладам охорони здоров'я – провести комп'ютеризацію всіх робочих місць з доступом до мережі Інтернет на рівні амбулаторно-поліклінічної допомоги та кожного структурного підрозділу діагностичних служб та лікувальних і допоміжних служб [11, с. 166.].

Передчасними, на нашу думку, є пропозиції про створення в системі охорони здоров'я єдиного реєстру стану здоров'я населення та моніторингу діяльності системи охорони здоров'я [11, с. 166.] та аналогічні таким. Чинним законодавством не охоплюється врегулювання низки правовідносин, які виникають у зв'язку з обробкою персональних даних в електронній системі охорони здоров'я щодо: пріоритетності захисту персональних та медичних даних пацієнтів, запровадження системи електронних медичних карток, створення реєстрів постачальників медичних послуг, спеціалізованих каталогів рейтингу постачальників медичних послуг та лікарів [9, с. 47]. Вважаємо, що сьогодні Україна не готова гарантувати повну захищеність

такого реєстру від атак, а головне – спроб викрадення інформації, від нападів російських та інших хакерів. На жаль, це виглядає так само невинувато, як запуск США у 1977 році у відкритий космос «Вояджерів» із інформацією про Землю, тварин, рослин і людей, культуру, музику, досягнення людства, а також відомості про анатомію, фізіологію і біохімію тварин та людини включно із молекулами ДНК людини. Невинувато безтурботним це виглядає через те, що ми не знаємо хто і з якими намірами отримає доступ до цієї інформації і як її використає. А отже, на нашу думку, слід продовжувати і розширювати цифровізацію документообігу у сфері медицини і одночасно посилювати норми про захист персональних даних та інформації, що становить державну таємницю.

Список використаних джерел:

1. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 75/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27-28. Ст. 182.

2. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 1 грудня 2022 року № 2807-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 51. Ст. 127.

3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-ІV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

4. Про створення Єдиного інформаційного поля системи охорони здоров'я України: Наказ МОЗ від 21.05.1998 № 127. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0127282-98#Text>

5. Про запровадження ведення електронного варіанту облікових статистичних форм в лікувально-профілактичних закладах: Наказ МОЗ від 05.07.2005 № 330. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0330282-05#Text>

6. Про затвердження Концепції галузевої програми «Електронна система реєстрації та обміну медичною інформацією між закладами, установами і організаціями охорони здоров'я»: Наказ МОЗ від 25.07.2008 № 409. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0409282-08#Text>

7. Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування: Наказ МОЗ

України від 14.02.2012 № 110. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0661-12#Text>

8. Галяс А.Р., Ковальська Л.А. Документування електронних послуг у системі охорони здоров'я України. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2023. Вип. 15. Т. 1. С. 150–153.

9. Миронова Г., Деревянко Б., Муляр Г. Забезпечення прав пацієнтів у відносинах з надання транскордонних медичних послуг. *Приватне право і підприємництво*. 2023. Вип. 22. С. 39–49. <https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.22.5>

10. Коробчанський П.О., Завгородній П.О. Санітарно-гігієнічні аспекти впровадження сучасних цифрових технологій в медичну та освітню галузі України. *Актуальні проблеми профілактичної медицини: збірник наукових праць*. 2020. Вип. 20. С. 110–116.

11. Кривенко Є.М. Медико-соціальне обґрунтування моделі управлінської діяльності охорони здоров'я регіонального рівня на основі інформатизації: дис. ... канд. мед. наук. К., 2015. 217 с.

Дорошенко Л. М.
СУЧАСНІ ПІДХОДИ У МЕТОДОЛОГІЇ
ДОСЛІДЖЕННЯ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН

Проблематика договірному регулювання корпоративних відносин в сучасний період постає особливо гостро, враховуючи постійну модернізацію корпоративного законодавства України та розширення свободи договірному регулювання цих відносин з метою формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні задля відновлення економіки країни.

Перед юридичною наукою постає чимало проблемних питань у сфері договірному регулювання корпоративних відносин, які потребують свого вирішення, зокрема, щодо визначення видів договорів у сфері корпоративного права, їх правової природи, визначення особливостей укладення, виконання, розірвання та припинення таких договорів, підстав визнання їх недійсними тощо. Вирішення всіх цих завдань неможливе без з'ясування *методологічних засад* дослідження договірному регулювання корпоративних відносин, визначення тих ціннісних орієнтирів, які мають слугувати базисом договірному регулювання корпоративних відносин.